

Изази Суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ за годину ф. 6, за по године ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.

За АУСТРО-УГАРСКУ за годину ф. 6, за по год. ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.

За СРБИЈУ за годину ф. 7 за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕЋЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаће се у плаћеним писмима посредно администрацији «Гл. Црногорца» на Цетиње, а може се и картом уштомницом на пошту у Котор. Дописи шаљу се уредништву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новч. За огласе веће и на дуже вријеме мање.

Телеграфске вијести.

»Кор. биро« јавља:

БУКАРЕШТ, 13. Априла: Највећи дио Руса креће се преко Београда. Би рекао, да смијерају у Добруцу. —

ЦАРИГРАД, 13. Априла: 30,000 Руса продрли су према Батуму. Султан је послао војсковођама брзојав, у ком их одушевљава на бој за независност отачине. —

ЛОНДОН, 25. Априла: Официри на допусту позвани су својем пуковнијима. Инглешка флота кренуће наскоро из Малте пут истока. —

БУКАРЕШТ, 25. Априла: Два турска монитора дошла су Дунавом до ушћа Серета, мјерећи дубљину воде. Руси се усредоточавају код Барбошија. Жељезнице у Молдавској испрекидане су поплавицама. 500 Руса приспједе у Брајилу. У Букарешту очекује се кнез Долгоруки са царевичем писмом кнезу Карлу, којим му разлаже улазак руске војске. —

ПЕТРОГРАД: Близо Александропоља, на путу у Каре било је 13. Априла чаркања, у ком је око 100 Турака заробљено. Број мртвих и рањених непознат. —

ЛОНДОН: Влада иште, да опозиција стави предлог о неповјерењу, по ова то одбија. —

ПАРИЗ: Министарско вијеће одобрило је окружницу војводе Деказа, којом навјешћује строгу неутралност Француске. —

БУКАРЕШТ: Комора отворена. Кнежевска посланица вели: Наши напори према порти и велесилама, да обезбедимо неутралност земље, осташе безуспјешни. Румунија, напуштена, има се уздати само у себе. Морамо све жртве пријети, неби ли спријечили, да Румунија буде позорјем рата. Никоја власт није просвједовала проти преласку руске војске. Цар је изјавио, да му није намјера нарушавати наша права; као доказ зато, неће Руси посједнути Букарешта. До одлука коморе држаће се влада према Русима резервирано. —

БУКАРЕШТ, 16. Априла: Коморе су одобриле уговор змеђу Русије и Румуније, којим се уређује пролазак руске војске. —

ПЕТРОГРАД (службено): Кавкаска војска продрла је 17. до Руркдара (?). Суботин заузео је Шадивали (?) и јаке позиције Мушастер. Три турска монитора бомбардовали малу тврђавицу, Николај (на кавкаској међи). 1 подчасник мртав а 1 војник рањен. По том одпловише монитори под Поти, неучуивши никакве штете. Руска војска заузела Галиц, Исмајил и Килију. —

ЦАРИГРАД, 18. Априла: Руси двапут на Батум ударили, али оба пута са губитцима (Јест, да Турци некажу. Пр. Ур.) одбијени. Флота ће руска пристаништа блокирати. Хобарт-паша иде у Кандију. (А ко ће вам дакле пристаништа руска блокирати? Пр. Ур.) —

БЕЧ, 19. Априла: Једно руско одјелење иде према Ардахану, 5 инглешких оклопача одједрило је из

Малте у Крф. Порта прегледа неутралне бродове, који иду пут Црнога мора. Порта забранила улазак и излазак бродова преконоћ у Босфор и Дарданеле и ван њих. У Фанарима (грчко преграђе) изгорело је 600 кућа. (Турске реформе. Пр. Ур.) Пуковник Ленокс (познат из наше демаркацијоне комисије. Пр. Ур.) Именован је за војеног заступника (?) Инглешке код турске дунавске војске. Спољна министарства изјављују париски уговор нарушеним руским уласком у Румунију (?). —

ЛОНДОН, 19. Априла (службено): Службене новине објављују проглас краљичин од 18. Априла, којим изјављује строгу и непристрану неутралност. У доњој кући јавља влада, да је Кедив на позив порте ставио јој на расположење своју војску. —

БУКАРЕШТ: У комори ставила је влада предлог за обуставу плаћања дугова. —

БУКАРЕШТ, 19. Априла: Турци су заузели два румунска села. Сва расположива румунска всјска шиље се у Калафат. —

ПЕТРОГРАД: Одјелење пуковника Комарова заузело је Девин. Кланци између Ађалије и Ардахана заметени су снјегом.

ВЕРЗАЉ: При саопштају жуте књиге изјави министар спољашњих послова, да ће француској политици основом бити најстрожа неутралност. —

Културна мисија Славена.

Сјевајућа муња разби дакле густу и тамну облачину, која се је пуне двије године на истоку нагомилавала, и веће нам била видик тако помрачила, да се није знало ни што ће се, ни куда ће се, ни гђе се је, ни како се је. Исток Јевропе пун облака од убојних топова у рату крета са некретом, пун дима горућих домова јадних Хришћана, — тмина, из које ништа друго неразабираш него писку и јак у варварскијем мукима издишућег и вапијућег јадног мученика Христова. Села и градови се руше и уништавају; хришћански домови предају се ватри и пепелу; мач турског крволока сјевље у тмини, витлајућ се изнад глава несретних хришћана; дјеца се даве, жене се одводе, дјевојке се срамоте; милиони јадне раје бјеже са свога огњишта, тумарају по шумама, по гудурама и по пећинама тражећ прибежишта, бјеже далеко у туђину, пребијају се од немиле до недрага само да нађу уточишта голој души измученој: муче се више него мученици пакла. Ето то је црна али вијерна слика ђаволске работе у пакленој турској царевини, која је истој вазда а особито последње двије године крвавијем позориштем била.

Тешко ономе, ко св ога нема. — И Бог зна, колико би и доклен би јадни Хришћани у мукама уздисали и вапили, да није свога по крви, по вјери и по језику, да небијаше цара заштитника и бранитеља, да нерече цар Александар: «Доста је тога да вљење; раја мора бити слободна!» Бог зна кад би јадној раји зарудила зора љешне наде, да неустраја витешки Књаз Никола

при наслијеђеном завјету славијех својих предака, да некликну својем соколовима: «Напријед Црногорци за ослобођење народно!» — По Јевропи, по развикој њезиној култури, слободоумљу и човјечности нестало би јадних Хришћана на Балкану, изчезли би, сами себи остављени, под тежином најбруталнијег варварства. Да, овога пута стављена бијаше цивилизованост, човјечност, правдољубивост и слободољубље Јевропе на пробу више него икада у културно-историјском развитку њезиних народа, и на жалост она је жалосно ту пробу одржала. Додуше, бијаше умова, по свој западној Јевропи, који проповједаху рат варварству турскоме, но малобројни гласови њихови изчезаваху у великој множини деморализоване и шпекулантске свјетине, као глас вапијућега у пустињи.

Само Славенство уздржа се на висини љуцког достојанства и узвишеног позива, који надлежи народу од сто милијуна душа. Славени, тај од запада омражени и презирани народ рјешавају данас најкултурније питање, што га историја људства познаје, Славени хоће да сперу мраз и срамоту назови просвјешћене Јевропе, који је пет сто година безстидно и безбрижно на свом образу носила, они хоће да Јевропу ријеше азијатске губе, која ју вијекове убијаше и у напредовању пријечаше.

Право је имао, учени и мудри Волтер, кад је рекао: Само Славени способни су, да турско варварство прећерају у Азију и да исток Јевропе учине приступачним култури. Даће Бог, те ће они достојно и јуначки обавити своју узвишену мисију, ријешивши то културно питање, које им је наметнула историја. Цијел њихова, којој теже сложиће их, сјединити и још ближе обратити, те ће тако уједињени и јак бити чувари најдражег човјечанског блага — општег мира. Славенство је многобројно, оно броји стотину милијуна; Славени није нападач нити освајач, он је мирољубив он је «аићео мира»; питање славенског јединства, питање је културе, питање човјечанства и мира му.

Јака је деморализација и поквареност, јаки су душмани мира, душмани Славенства; и могуће је да ће они још једанпут устати против светој ствари њихове мисије. Но би рекао, и сва је прилика, да овога пута неће успјети, ако би се коме и прохћело, ноге нам подметати, та ни досадашњи њихови напори нијесу имали никакве друге цијељи него, да Славенство спријече и зауставе на његову светом путу. Али су се при првом отвореном покусу слегли, боје се народа од сто милијуна душа и његовијех вијерних сајужника. Душмани цивилизације и човјечности сву су своју наду досад у то полагали, да ће Славенство у Јевропи осамити и све јевропске факторе проти њему у бој изазвати, но преварили су се, насукали су се, увидивши да многи требају Славена и да им је пријатељство са Славенима животно питање. Збиља, нема данас државе — осим гордог Албијона, који је, у осталом, по свачем ван Јевропе, — која неби требала славенског пријатељства и сајуза. Тако и доликује најјачем народу у Јевропи. Онц који ра-

дише Славенству о глави и сноваше му мреже, виђоше се наједанпут осамљени у својој мрежи, ће се слијеку један за другим и увлаче «роге у се».

Славенождерске душмане љути највише то, што славенски владоци воде војску, «са девизом, да иду «ослабљати а не освајати», јер тијем је њима изтргнуто из руку оружје за подметање и клевете и за хушкање поганских паса на њихово свето подuzeће. Али шта ћеш, «сила Бога немол!» те они се сад натјечу, ко ће прво изјавити, да ће се држати строго неутралности. Има још шака неких вртоглаваца, али нека их не се зоре, да буду тијем смијешнији. —

Ми, Срби, ђ обазремо ли се у овом општем комјешању јевропском, то ћемо вијети, да у овом великом дјелу човјечанства прво мјесто заузмасмо, а нарочито Црна Гора, ово гвијездо соколово, опакаше се коловођом међу Славенима у њиховој заједничкој мисији.

То ће свако признати, ко се сјећа, ће се је указала невесинска варница, одкуд је кренула куда ли је полећела, како се је ухватила како ли и од кога подјаривана и до данашњег пламена доведена, на коме ће, ако Бог да, сагорети ропски ланци раје сиротиње, и који ће јаднијем хришћанскијем сужњевима засинути и бити «сунце огријано.»

Блажено врело, из кога је та варница потекла! Држање и напори Црне Горе од закључења српско-турског мира до манифеста цара Александра, узвишено је и удивљења достојно, на чем би се могло и великом народу честитати, као што је малој Црној Гори честитано. Није се залуду из душманскијех и пријатељскијех логора довикивало, да питање о јевропском миру или рату почива у рукама књаза Николе. Црногорци, задовољни досадашњим успјесима, неће ни у будуће скретити руке, него ће гледати, да се као што им витешки Господар рече, «покажу вриједни помоћи и великога подухваћа Русије», и да «нежале умријети, јер је ово дан суђени, дан препорођаја нашега народа, и јер ће из гробова погинувшијех ускрснути стара слобода народна.»

МАНИФЕСТ

цара Александра руском народу.

Нашијем вијернијем поданицима познат је живи интерес, који смо свагда поклањали судбини потлаченог хришћанског народа у Турској. Нашу жељу, да му поболшамо и обезбједијемо стање, дијели васколики руски народ, који се показује спремним, да принесе нове жртве, за олакшати положај Хришћана на Балканском полуострви. Благо и крв нашијех вијерних поданика бијаше нам вавјек драга. Сва наша владавина свједок је о постојаној бризи, да се Русији мир сачува. Ова брига удивљиваше нас непрестано још од почетка несретних догађаја у Босни, Херцеговини и Бугарској. Ми си бијасмо прије свега поставили цијељу, да путем мирних разправа и у споразумку са јевропскијем велесилама, нашијем сајузницима и пријатељима дођемо до побољшања положаја Хришћана на истоку. Двије пуне године чњасмо непрестано напоре, да Порту склонимо на реформе, које би Хришћане Бугарске, Босне и Херцеговине обезбједије од самовоље мјеснијех власти. Изведење овјех реформа прои-

дњих дужности, којима се је порта према (цјелој Јевропи свечано обвезала. Наши сапори, акопрем подурти представљенима, учињеним у заједници са другјем властима, непостигше жељене цијели. Порта остаде непомична у категоричном одбијању сваког јемства за сигурност Хришћана и забаци закључке цариградске конференције, која бијаше руковођена жељом, да употреби могућа средства помирљивости, само да склони порту.

Ми предложисмо другијем властима заставак посебнога протокола, који описује битне услове цариградске конференције, да се тијем позове порта на усвојење овога међународнога акта, који означаваше крајњу границу наших помирљивих тражбина. Наше се очекивања неиспуни; порта неуступи једнодушној жељи хришћанске Јевропе и непристаде на закључке протокола. И пошто ми тако испрчисмо сва миријна настојања, принуђени смо силовитом тврдоглавошћу порте, да пређемо на одличнија дела. Чувство праведности, чувство о нашем достојанству налаже нам то. Својим одбијањем довела нас порта до те нужде, да прибјегнемо сили оружја.

Освједочен најдубље о праведности наше ствари и предајући се скромно Божијој милости и помоћи, дајемо нашијем вијернијем поданицима на знање, да је час, кога ми предвиђасмо, изрекавши оне ријечи, на које сва Русија са великим одушевљењем одговори, сада наступно. Ми изрекосмо намјеру, да ћемо самостално радити, чим то за нужно нађемо и чим то част Русије узмите.

Данас, молећи се Богу да Нам војску благослови, дајемо вам заповијед, да прелазите преко турске границе.

Дано у Кишењеви 12. Априла, лета Господња 1878., нашег владања 23. године.

Александар.

(Пота Горчаковљева турском послорођи у Петрограду). Пошто нас озбиљне расправе између царске владе и порте у погледу трајног умирења немогше довести жељеној цијели, принуђено је Његово Величанство, мој узвишени Господар, на своју жалост, да се утече сили оружја. Будите дакле тако пријазни, те обавијестите своју владу, да се Русија од данашњег дана налази на ратној ноzi према порти. Молећи даље да се означе све особе отоманског посланства, којима се имају издати путни листови, завршује:» Отоманским пако поданицима, станујућим у Русији просто је отићи или остати. Који остану, уживаће подпуну заштиту закона.»

ФИНАНСИЈАЛНО-ПОЛИТИЧКИ ОДНОШАЈИ РУСИЈЕ.

Под овим насловом доноси један важни финансијални журнал чланак којим љубо поступак бечке и пештанске пресе у питањима тичућим се Русије. Особито кори, што пишу или ради скраћег лакоумног незнања или ради злобе и пакости стање Русије у најдрљим бојама и омразују тако ову нам сусједну земљу у очима наших.

Да разирши, у колико је могуће, криве назоре, које си читалац нехотице ствара из ових зловних тумачења, приопћује поменути лист разне цртице о стању велике Русије. Ево што пише:

»Да неби бечка публицистика у свом турском фанатизму за све слијепца била, што изван османске државе бива, да јој је добробит наше државе на срцу, ко што брани добробит турске, морала би од онога часа, када су коцке рата међу Русијом и Турском пале, одустати од даљњег омразивања Русије и од даљњег гајења фанатизма за османство. Ако и имађаше у вријеме дипломатичних расправа то рогоборчење за барјак пророков неку сврху, да се наиме тим начином мир уздржи, то би ваљало у овом озбиљном часу, да се топови говорити сваку ријеч, сваку изреку одклонити, која разпрострањује у иноземству неповјерење у наше одношаје, и то у светом интересу саме наше државе.

На питање, да лежи интерес државе наше у оријенталноме питању, да ли на страни Русије или Турске обзиром на наше неутрално стање, те обзиром на нашу политику трговачку, одговор ће бити бездвојбено — само у посједи турскога оружја.

Систематичко искривљење руских одношаја принука такођер бечку журналистику, да наследна наше трговачке свезе с руском државом у најтамнијим бојама. Земља, да војници петролеум пију, а грађанство једе лојене свијеће, као што то »Н. сл. Преса« сваки дан своме општинству лаже, неможе дакако употребљавати на-

ше производе — а ипак у најближој близини Беча, у Новом мјесту и у Верингу код творничара, Сигла може се одмах сазнати, камо он шаље своје стројеве? — одговор — у Русију; питајмо у доничкој пивари у Лисингу, куда има пива најбољи пролазак у овим десператним временима — одговор — у Русију; питај нашу платнену и вунену индустрију, да се продаје производ тај, — у Русији. То су чињенице, које се дају сваки час доказати. Даље вели:

»Руска је земља, у којој наша обртност најбољи пролазак наћи може, — а ако то до данас небијаше, то кривица лежи у нашој спољној политици од г. 1854. Но будући је вјеројатно, да се у овом часу неће исте погрешке учинити и да ће Русија славобитна из тога рата изаћи, то ваља нашу политику тако удесити, да буде чим признанија Русији. Извори новчани јесу у руској држави управо непресажљиви, а најбољи доказ томе јест, што Русија већ 6 мјесеци држи на окупу војску од 500,000 људи, а ађио на руски папирни новац само за пет по сто више изваша, него наш, премда се у нас још ни један момак мобилизирао није.

Види се из тога, да јевропски капитал има потпуну поузданост у руске одношаје.

Колико пута се мучише аустријски журнали, да докажу своје п. н. опшњинству, каква невоља због мобилизације у Русији влада, колико пута даде си орган барона Хирша брзојавити из свих крајева Јевропе, да Русија тражи склопити зајмове, но да се бадава труди. Поглед на стање руских финансија доказује довољно подло потварање ово. Већ 10 година, што Русија има уређен државни буџет, што посједује преко 2000 миља државних железница.

Самосталан потез пера, а цар руски има не милијоне, већ миљарде уз залог речених железница.

Али и у том погледу слиједи Русија здрави правац на велику срубчу банде лихварских великана. Није требало него један позив г. Рејернера, рускога министра финансија, и за пет дана имадоше 100 милиона рубаља у државним благајнама за мобилизацију јужне војске.

Политика финансијска у Русији иста је, као она у Француској, Инглешкој и Њемачкој, т. ј. да се државни дугови само у властитој земљи праве.

Чему противна начела воде, видимо управо у Турској. Држава, која као Турска творни снагу и материјалну добробит свога народа продаје лакоумним задужки вањем на иноземски капитал, таква држава изгубила је право битисање.

Довољно има доказа, да Турска неби дошла овако на руб пропасти своје, да управо у томе толико гријешила није. Сада је хора за аустријску политику, да све политичке и финансијалне погрешке које су од 1850. године учињене, исправи, жељимо ли из наше државе учинити обртну велесилу, ваља нам се чим уже привинути Русији, јер она може само унаприједити наше интересе. Аустријски обрт неможе се такмити обртом ъемачким, француским и инглешким, а Италији и Турску Инглешка и Француска робом обскрбљују. Тешко се такође с овим земљама такмити, јер исте посједују једини прометни пут, наиме море, које у тој мјери одмах на располагање нестоји. — Тако, а не иначе су одношаји наши према Русији, а промијенити их неможеш ни изреком, да руски војници и грађани пију петролеума или шампањца, или да једу лојене свијеће или фазане.»

(Руска војска). »Полит. Кор.« јавља 29. пр. мјес. из Кишењева: Данас је држао велики ратни сајет своју сјединицу; пресједавао је врховни командант велики кнез Никола. На Сједници су били: начелник ђенералног штаба ђенерал-мајор, Левицки; начелник артиљерије ђенерал ађутант, кнез Масалски; његов помоћник ђенерал мајор, Адамовић; начелник инжењерског кора ђенерал-мајор Ден; атаман козачки ђенерал лајтнант, Фомин ђенерали на располагање врховног команданта: Хал и Скобељев; корпусни команданти; Радецки, барон Криденер III, кнез Шаховски и Вановски. Вијећали су читави четири сахата. Наравно да нијесмо могли дознати шта се вијећало. У официрским круговима држе, да су се одређивале маршруте. Из истих кругова чује се, да ће се 1. Априла ове трупе кренути к Пруту: 9, 14, 5, 31, 32, 13, 12 и 33 пјешадијска дивизија; 8, 9, 11, и 12 коњаничка дивизија; 9, 14, 5, 31, 11, 32 12, и 33 артиљеријска бригада. Четири корпуса, и то: 5 (штаб му у Тирасољу).

9 (штаб му у Кишењеви), 11 (штаб опет ту), и 12 (штаб му у Орђејеву), измаршираће до 5. Априла на Прут. Два корпуса. 7 и 10, већ су оставили своје зимовнике у херсонској и тавријској губернији и крећу се к Бесарабији. Према свему овоме нема сумње, да смо већ у очирата. Румунски кнез Карло састаће се ове неђеље с великим кнезом Николом на румунској земљишту. Румунски војни министар доћи ће 4. Апрула у Хотин. Ту ће бити важног договора с начелником ђенералног штаба.

(Турска војска). »Руски Инвалид« изнио је 31. пр. мј. рачун о турској јевропској и азијској војсци. Рачун му је на сву прилику из доста поузданих извора. Турска војска подијељена је овако.

У Босни има 26 батаљона, 12 ескадрона, 30 топова, са 19.000 људи. У Херцеговини стоје 37 батаљона, 24 топа са 24.000 људи. У санџаку новозазарском 14 батаљона, 18 топова, 9000 људи. У сјеверној Арбањи према Црној Гори 23 батаљона, 30 топова, 15.000 људи. У Тесалији 18 батаљона, 6 ескадрона, 18 топова, 13.000 људи. Резервни корпус код Софије и Филипопоља има 38 батаљона 25.000 људи. Посада у Цариграду и околним броји 32 батаљона, 6 ескадрона, 18 топова, 22.000 људи. На архипелашким острвима има свега 14 батаљона, 25 топова 9.000 људи. Овђе и код осталих позиција нијесу урачунати топови градски. Према овим извјештајима неће моћи изићи у рат против Русије 216 батаљона, 31 ескадрон, 168 топова, 139.000 људи.

У бугарском Подунављу турска је војска овако подијељена: Она војска што је прије употребљена против Србије, сад је прикупљена највише око Видина и броји 86 батаљона, 30 ескадрона, 150 топова, 61.000 људи. Од ове војске стоји неколико батаљона као посада у Нишу Лом-Паланци и Белграчку, те код Видина једва ако има 50.000 људи. У просторији између Рахова, Берковца, Трнова и Свиштова, дакле у средњој бугарској има 10 батаљона; 5 ескадрона, 7000 људи. У четвороуглу тврђавском Рущук-Шумла-Варна-Силистрија стоји 21 батаљон, 18 ескадрона, 144 топа, 37.000 војника. За одбрану Бугарске измеђ Дунава и Балкана порта нема више од 109.000 низама и редифа прве и друге класе. Овде би се могло још урачунати 27.000 мустехафиза и 75.000 редифа треће класе, ако се могу икупити у цијелој царевини; дакле још 104.000 људи, који се неби могли ови употребити у Бугарској, него би се разгидили по западним и источним бојним пољима.

У азијској Турској оволико је војске: На руско-кавказкој граници 90 батаљона, 24 ескадрона, 162 топа, 57.000 људи. На персиској граници 26 батаљона, 12 ескадрона, 66 топова, 19.000 људи. У Курдистану 12 батаљона, 8000 људи. У Сирији 27 батаљона, 28 ескадрона, 108 топова, 22.000 војника. У Арапској 20 батаљона, 36 топова, 14.000 људи.

Дакле свега турске војске на свима бојним пољима нема више од 443.000 људи, и то ако се све спреми и организира.

Даље »Руски Инвалид« рачуна да дунавску линију, преко 800 километара у дужину, брани само 86.000 људи те на један километар долази мало више од 800 људи. Резервни корпус у Софији далеко је од бојног поља 150 километара, готово осам дана марша. У Азији на линији од 400 километара има 37.000 људи, дакле по 90 на један километар. У овим простим цифрама изказује се критика, која је довољно оштра и потпуна.

Новије вијести опровргавају дапаче да ће Инглешка послати своју флоту у Дарданеле, и веле, да ће само помножити флоту у средиземном мору. Могуће је, да је на ту одлуку инглешке владе дјеловала околност, што је и Америка послала своје четири фрегате у егејско море. О овој американој ескадри пише дописник »Н. Лојда« из Цариграда, да је хтела проћи Дарданеле, да се усидри у Босфору ради заштите американских држављана, но порта да јој је пролаз узакрати. Дописник миње, да ће американско послаништво просвједовати проти тој забрани, јер да сједињене државе нијесу никад приступиле к уговору о морским тјеснацама, али порта да ће сигурно с разних разлога, нарочито с тога, што јој се одношај Америке према Русији чини одвише интимним, устрајати код своје одлуке.

— Брзојављена изјава италијанскога министра спољних послова, Мелегарија, о источној питању, гласи: »Италијанска политика захтјева усљед мирних и спољних одношаја, да буде улога Италије у свим

питањима мирољубива и помирљива акција која је основана на штовању свих интереса и права других држава. Према томе је кабинету било означено правило, да издржи уговоре гледи цјелокупности Турске и да се придружи властима да се уклони рат. То је држање кабинет строго слједио, а да се од ниједне власти није дао вући, дочим је сасвим издржао извршене одношаје пријатељства и повјерења.« Министар наводи више чињеница, које доказују добротност кабинета према итад. влади, те изјавља, да кабинет није преузео никакве обвезе; он да је све могуће учинио за корист Црногораца, Грка, Бугара и Бошњака, који се влади зато захвалише. Он опажа даље, да ће мирољубиву и неоповисну политику, коју је слиједио првашњи кабинет, садањи кабинет настављати, на колико животни интереси и част земље небуду захтјевали, да се прихвати друга политика. У тој последњој евентуалности да ће се одмах тражити сајет и подпора парламента. Министар вели, да се рат неда одклонити, италијански интереси да ће се кријеком штитити он се захваљује напоследку заступницима Италије у иноземству, што су интелегентно подупирали настојања владе.»

ЦЕТИЊЕ, 20. Априла. — Данас стигли су на Цетиње црногорски дипломатски одасланици г. Г. **Божо Петровић** и **Станко Радонић**. **Добро нам дошли!** И дао Бог те и у будуће успијевали у својем родољубивијем дјелима и настојањима, као што су и досад, на срећу и радост милостивом Господару и милом роду своме. Своје јунаштво, којим су свијет на бојном пољу задивили, засвједочили су нам и на дипломатском. Велике бијаху тегобе а тешки путеви, којима се је припремала данашња сретна ситуација домовине им напосе и славенске ствари у опште. У том узвишеном дјелу иде их велико признање и хвала, што толико мудро и сретно знађаху оживити жеље и намене, Свијетлога Господара, који их је надахњивао и одушевљавао. Оправдали су Његово високо повјерење и испунили најврђује жеље цијелог Српства, Славенства и искреног Хришћанства. **Живили нам!**

К Њ И Ж Е В Н О С Т.

Сад је баш изашло

IV. издање задужбине **Чупићеве** »Српске народне загометке« уредно и издао **СТОЈАН НОВАКОВИЋ**.

Са Сликном Чупићевом на особитом листу. На 8-ни XXIII. и 283 стр.

Цијена је 2 динара за Србију, а 1 ф. за Аустрију.

Може се добити у Биограду у књижарници Вел. Валожића а у Панчеву у књижарници браће Јовановића, да је главно складиште за Аустрију.

Најновије.

»Коресп. биро« јавља из Петрограда, да су Руси узели Бајазит, у Малој Азији. То је тврђава од врло важна стратегијског положаја око 15 њем. миља унутра од турске границе на Кавказу. Посада од 1.700 војника побјегла је из грџа и оставила га Русима еа свом муницијом. —

Да можемо читаоце брже извјештавати о ратнијем догађајима почимље лист излазити двапут неђељно, и то у четвртак и у понеђељак, сваки пут на по табака.

У државној штампарији.